

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:30 uur d.d. 23 juni – 12:30 uur d.d. 24 juni

(IenW) | Met input van VWS, RIVM, J&V, BZ, FIN, BZK, IenW, OCW, SZW, EZK, LNV

10.2e

NB: de ringen staan onderaan

Samenvatting

- Gisteren en vandaag overheerst de aandacht voor de versoepeling van de coronamaatregelen die het kabinet naar verwachting vanavond tijdens de persconferentie bekend gaat maken. Daarbij zou het kabinet, gesteund door het OMT, verder willen gaan dan eerst was gepland. De coronamaatregelen worden eenvoudiger en meer generiek, aldus een ingewijde: houd afstand en zorg voor een goede hygiëne. Veel media zetten op een rijtje wat vanaf 1 juli weer mogelijk is.
- Een vraag die terugkeert in de media is: hoe bewaren we de balans tussen versoepeling en oplettendheid? Zeker nu in de samenleving het gevoel leeft dat het virus op zijn eind loopt, wordt het een uitdaging om laksheid te voorkomen. Tegenover iedere versoepeling staat het risico dat deze weer moet worden teruggedraaid als het virus weer oplaait. Voorbeelden van het (lokaal) terugdraaien van versoepelingen zijn zichtbaar in andere EU-landen.
- Veel deskundigen leggen uit tegen welke dilemma's het kabinet aanloopt bij het versoepelen van de maatregelen. Enerzijds moet de veiligheid worden gewaarborgd, anderzijds dient ook het afbrokkelende maatschappelijk draagvlak voor de maatregelen serieus te worden genomen.
- Het wegstemmen van de PvdA- en SP-motie voor structurele salarisverhoging van zorgpersoneel zorgt voor veel commotie. Daarbij trekt in eerste instantie het missen van de stemming door Asscher de aandacht, deze ochtend gevolgd door vele teleurgestelde reacties vanuit de zorg en breder vanuit de samenleving.
- Er is aandacht in de media voor de aangenomen moties in de Tweede Kamer over de sluiting van nertsenfokkerijen. Op sociale media reageren dierenactivisten enthousiast over de poging om nertsenfokkers versneld te laten stoppen, ze krijgen daarbij veel steun.
- De Tweede Kamer vindt ook dat werkwijze van slachthuizen moet veranderen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De regering moet de regie landelijk in handen nemen. Ook moet het slachttempo in slachthuizen omlaag.

Karakterisering berichtgeving

- Trouw stelt in een analyse dat met iedere versoepeling van de coronamaatregelen de kritiek groeit op de anderhalvemetersamenleving. Aan premier Rutte de taak om ervoor te zorgen dat de aandacht voor de coronaregels niet verder verslapt. Wat volgens de krant niet helpt voor het draagvlak voor het kabinetsbeleid is de uitzonderingspositie die de luchtvaart geniet.
- Stand.nl (NPO Radio1) peilt of met alle versoepelingen de anderhalve meter onhoudbaar wordt. Vooralsnog is 69% van de stemmers het daarmee eens (n=965 om 12:28 uur). De stemmen zijn differentieerbaar naar geslacht en leeftijdscategorie.
- AD en gelieerde regionale dagbladen openen met nieuws over zorgen rond handgels. Uit een steekproef van de krant blijkt dat een kwart van de geteste handgels op openbare plekken te weinig alcohol bevat om het coronavirus onschadelijk te maken. Ook gebruiken veel mensen de gel verkeerd, stellen deskundigen.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Slachtoffers

- Er liggen 48 patiënten met covid-19 op de intensive care, 11 minder dan gisteren. Daarnaast liggen er 576 patiënten op de IC met andere aandoeningen, 64 meer dan gisteren. LCPS-voorzitter Ernst Kuipers: "Na enkele weken van versoepeling zien we dat het aantal Covid-patiënten op de IC en in de kliniek stabiel en laag is. Dat is een goed teken, en creëert volop ruimte voor de reguliere zorg." Het aantal corona-opnames buiten de IC bedraagt 211, dat zijn er 17 meer dan gisteren.

- Ruim 960 mensen zijn de afgelopen week (15 t/m 21 juni) getest naar aanleiding van bron- en contactonderzoek. Daarbij zijn zo'n 100 besmette personen ontdekt. Het totale aantal besmette mensen dat sinds 1 juni door GGD-onderzoekers is gevonden komt daarmee op zo'n 370.
- Het coronavirus is steeds minder te vinden in het rioolwater. Dat past bij de daling van het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnames en het aantal coronapatiënten op de intensive care, laat het RIVM weten. Als er mogelijk een tweede golf komt, hoopt het RIVM dit snel te ontdekken via het rioolwater, zodat de overheid vroeg kan ingrijpen.

Identiteiten

- Een 42-jarige verpleegkundige van het Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein is daar gisteren aan corona overleden, aldus het ziekenhuis. Bij collega's heerst grote verslagenheid en verdriet. Het is onduidelijk waar de man het virus heeft opgelopen, ondanks contactonderzoek.

Schade

- Het CBS meldt dat de economie in de eerste drie maanden van dit jaar iets minder hard gekrompen dan eerder gedacht: de daling was niet 1,7 maar 1,5 procent. De bijstelling komt doordat investeringen in de bouw en onderzoek en ontwikkeling positiever uit zijn gevallen. Volgens het CBS is het algehele economische beeld in juni wel fors verder verslechterd.
- De cultuursector dreigt dit jaar in totaal 2,6 miljard euro aan inkomsten mis te lopen. Om teloorgang van de cultuur te voorkomen moet de overheid meer bezoekers toestaan en honderden miljoenen euro's besteden aan een herstelplan. Dit is het plan van 111 branche- en beroepsverenigingen in de cultuursector.
- Branchevereniging Evofenedex vreest dat na de zomerperiode 'coronafiles' ontstaan doordat mensen dan weer massaal met de auto naar kantoor of school gaan en daarbij het openbaar zullen mijden. Dit kan het wegtransport schaden.

Informatiebehoefte

Coronamaatregelen

- De versoepeling van de coronamaatregelen die het kabinet naar verwachting vanavond tijdens de persconferentie bekendmaakt, domineert de mediaberichtgeving.
 - Vanaf 1 juli gaat het maximumaantal voor groepen verdwijnen, zolang er 1,5 meter afstand kan worden gehouden en er een gezondheidscheck (trage) wordt gedaan.
 - Middelbare scholen kunnen na de zomervakantie weer helemaal open.
 - Studenten in het mbo, hbo en wo mogen vanaf 1 september weer in de spits reizen.
 - Vanaf 1 september is publiek onder voorwaarden weer welkom bij wedstrijden in het betaald voetbal.
 - Er wordt definitief besloten tot heropening op 1 juli van sportscholen, kantines, casino's en sauna's.

Loonoffer

- De rechter ziet de coronacrisis niet zonder meer als voldoende reden om een loonoffer bij werknemers te mogen afdwingen, blijkt uit jurisprudentie. Dit stellen Briejer en De Wind (beiden advocaten bij Van Doorne). De werkgever zou een loonoffer kunnen afdwingen met een vooraf overeengekomen eenzijdig wijzigingsbeding, een beroep op de redelijkheid en billijkheid of op onvoorziene omstandigheden. Ook kunnen er afspraken gemaakt worden dat na een bepaalde periode onder voorwaarden het niet betaalde loon alsnog wordt uitbetaald of dat het loon geleidelijk wordt verlaagd.'

Taxi's

- De taxibranche had nagenoeg geen klanten, maar nu er weer gevlogen wordt zien chauffeurs licht aan het eind van de tunnel. Alle chauffeurs klagen over onduidelijke regels en strenge eisen aan hun auto's.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Arbeidsmarkt

- De coronacrisis legt de kwetsbaarheid onze arbeidsmarkt bloot en daarom is het nu tijd om in te grijpen. Dat stellen zestien maatschappelijke instellingen vandaag in een open brief aan de Tweede Kamer. De zestien, waaronder Tilburg University, de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering en de Landelijke Cliëntenraad, maken zich zorgen om de kwetsbaren op de arbeidsmarkt, waaronder jongeren, flexwerkers, nieuwkomers, statushouders en laaggeletterden.
- Dienstverlener Vebego, actief in de schoonmaak, groenvoorziening en zorg, gaat de coronacrisis te lijf met het instellen van een flexibele pool van medewerkers. Personeel dat zonder werk zit kan aan de slag in de voedingssector en gezondheidszorg, waar extra handen nodig zijn. Medewerkers in de flexpool krijgen in hoog tempo training en instructie, zodat zij snel inzetbaar zijn op nieuwe plekken.

NOW-regelingen

- Het kabinet presenteert vandaag de nieuwe conceptregeling voor het vervolg op de NOW. De regeling loopt door tot en met september. Wel zijn er een aantal wijzigingen. Bedrijven die gebruik gaan maken van het vervolg op de NOW-regeling kunnen de zogenaamde strafboete van 5% bij collectief ontslag ontlopen door ontslagen regionaal te spreiden. Daarnaast mogen bedrijven bij een voorschot van meer dan een ton dit jaar geen bonussen of dividend uitkeren en geen aandelen inkopen. Ook moeten ze werknemers moeten stimuleren zich te scholen.
- Minister Koolmees sluit een derde ronde NOW-regelingen niet uit. De Tweede Kamer praat vandaag over het tweede corona-steunpakket, maar er zijn steeds meer vragen over de derde ronde, met name bij oppositiepartijen.

Buitenlandse reizen

- Het Amerikaanse inreisverbod voor inwoners van Europa is verlengd tot het eind 2020. Naast toeristen vallen ook ondernemers en journalisten onder de *travel ban*. Laatstgenoemden kunnen dus ook niet ter plekke verslag doen van de presidentsverkiezingen in november. De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) noemt dit misbruik maken van de situatie en gaat opheldering vragen bij de Amerikaanse ambassade. CDA-Kamerlid Van Helvert zegt het punt aan de orde te hebben gesteld bij contacten in het Amerikaanse congres.
- Topman Van der Heijden sluit niet uit dat Corendon tegen het advies van BZ in binnenkort toch pakketreizen naar Turkije gaat uitvoeren. Hij spreekt van oneerlijke concurrentie omdat verschillende Turkse maatschappijen wel van Nederland naar Turkije vliegen. Corendon neemt voor het einde van de week een beslissing, aldus Van der Heijden.
- Nu Saoedi-Arabië dit jaar geen buitenlandse gelovigen toelaat voor de hadj vreest Saïd el Amraoui, oprichter van de Nederlandse vraagbaak Hadj Info, dat een deel van de Nederlandse moslims die een reis hadden geboekt geen geld terugkrijgen en ook geen voucher ontvangen. De meeste hadjreisbureaus zijn niet aangesloten bij een garantiefonds.

Demonstraties

- Hooligans waarschuwen de overheid voor vervolgcacties tegen het coronabeleid. Hooligans van met name Feyenoord en ADO Den Haag waren zondag aanwezig bij het protest op het Malieveld, en waarschuwen via een openbare verklaring dat het hier niet bij gaat blijven.

Wonen

- De Hypotheker constateert dat starters in de coronacrisis massaal toeslaan op de huizenmarkt. Van maart tot en met mei nam het aantal huizenkopers in de leeftijd tot 35 jaar met 40% toe in vergelijking met een jaar eerder. De grootste stijging is zichtbaar in de provincies Drenthe en Overijssel.

Maritiem

- De bruine vloot krijgt een halfjaar uitstel van dure keuringen. Minister van Nieuwenhuizen komt met deze maatregel de schippers tegemoet die zwaar lijden onder de coronacrisis. De eigenaren van historische zeilschepen kunnen terecht bij de geëigende regelingen. Zo staat de TOGS-regeling sinds kort ook open voor de zeilgaande chartervloot en kunnen de schippers een beroep doen op de bestaande NOW-regeling.

Onderwijs

- 1 op de 3 studenten stelt de buitenlandstage nog uit. Een op de zeven laat weten definitief ervan af te zien, om bijvoorbeeld studievertraging te voorkomen. Dat blijkt uit onderzoek van het Nuffic.

Reisbranche

- Woensdag starten drie reisadviseurs aan een driedaagse wandelroute vanuit Tilburg naar het Binnenhof in Den Haag, waar de petitie 'Help de reisbranche overleven' wordt aangeboden. Ze vragen hiermee aandacht voor deze kleinere ondernemers die als een van de eerste branches 'op slot' ging en vermoedelijk ook weer als een van de laatsten 'open' kan.

Vervoer

- Het aantal verkochte occasions is de afgelopen periode weer flink gestegen. Vorige week werden 29.000 gebruikte auto's op naam van een nieuwe eigenaar gezet: dat is 15 procent meer dan in de week ervoor.

Betekenisgeving

Verspreiding van het virus

- Het reproductiegetal van het coronavirus is in Nederland de 1 gepasseerd, maar volgens het RIVM zijn er geen tekenen dat de corona-uitbraak momenteel versnelt.
- De Tweede Kamer neemt moties aan over de sluiting van nertsenfokkerijen. Op sociale media reageren dierenactivisten enthousiast over de poging om nertsenfokkers versneld te laten stoppen, ze krijgen daarbij veel steun.
- De Tweede Kamer vindt ook dat werkwijze van slachthuizen moet veranderen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De regering moet de regie landelijk in handen nemen. Ook moet het slachttempo in slachthuizen omlaag.
- In de afgelopen weken heeft het testen van personeel van kinderopvang en in het onderwijs nauwelijks besmettingen aan het licht gebracht volgens het RIVM. Het percentage positieve tests in opvang en onderwijs is nog lager dan bij andere groepen.
- Het Rode Kruis roept mensen op uit voorzorg na te denken over het gebruik van ventilators in gemeenschappelijke ruimtes. Zowel het RIVM als het Rode Kruis stelt dat de ventilator een prima optie is om verkoeling te creëren binnen een huishouden, maar in gemeenschappelijke ruimtes is het toch goed om uit voorzorg alert te zijn. Wetenschappelijk bewijs is er (nog) niet, maar ventilatoren zouden kunnen zorgen voor een grotere kans op besmetting met corona. Dit plaatst verpleeghuizen voor een probleem, nu er een hittegolf voor de deur staat.
- Trouw schrijft dat de komende warme dagen wellicht leiden tot hoop dat de hoge temperaturen het virus in het nauw drijven. De krant citeert de Amerikaanse epidemioloog Marc Lipsitch die stelt dat het warmere en vochtiger weer de verspreiding van het virus inderdaad dempt, maar dat je daar zeker niet te veel van moet verwachten. Daar komt bij dat een eventuele zomerdip gevaarlijk kan zijn: als mensen denken dat ze wat ruimte kunnen nemen, veert het virus in het najaar extra hard op.

Versoepeling coronamaatregelen

- De Volkskrant schrijft op de voorpagina: 'Dat we te veel doen tegen corona staat wel vast. Veel van de maatregelen zijn op het eerste gezicht overbodig, maar het is toch ingewikkeld ze in te trekken.' Leids hoogleraar virologie Louis Kroes stelt dat 'een kritische blik' op de maatregelen zal opleveren dat veel daarvan maar weinig bijdraagt en sommige maatregelen helemaal niets. Het is echter heel lastig om uit te zoeken welke maatregelen overbodig zijn. Hoogleraar epidemiologie Kluytmans (Universiteit Utrecht) sluit zich daarbij aan: "Ieder veiligheidssysteem is erop gebaseerd dat er enige overshoot in zit." We weten volgens hem alleen niet waar precies de ruimte zit, waardoor afschalen risico's met zich meebrengt.

Hoogleraar theoretische epidemiologie Hans Heesterbeek (Universiteit Utrecht) meent dat we met het afschalen het 'laaghangend fruit' wel hebben gehad en dat nu 'de lastige beslissingen' volgen. Eigenlijk is ook meer maatwerk nodig, maar dat is nog niet zo simpel in de uitvoering.

- Trouw stelt in een analyse dat met iedere versoepeling van de coronamaatregelen de kritiek groeit op de anderhalvemetersamenleving. Aan premier Rutte de taak om ervoor te zorgen dat de aandacht voor de coronaregels niet verder verslapt. Wat volgens de krant niet helpt voor het draagvlak voor het kabinetsbeleid is de uitzonderingspositie die de luchtvaart geniet.
 - Hoogleraar epidemiologie Kluytmans (Universiteit Utrecht) zegt daarover in de Volkskrant dat hiermee de kans wordt vergroot dat het virus weer wordt opgehaald uit het buitenland. Hij wijst erop dat wereldwijd nog een toename van het aantal besmettingen te zien is.
- Als het mis gaat bij een virusuitbraak die net is bedongen, dan is dat vaak bij de 'slechtst bereikbare groepen', zoals sociaaleconomisch achtergestelden, migranten, mensen die de landstaal niet goed beheersen. Om het virus goed in de te dammen moet onder hen zo veel mogelijk getest worden. Kluytmans: "Nadat ze jaren zijn uitgekleeft, moeten de GGD's nu opeens het vaderland redden. Ik ben ervan onder de indruk hoe ze het doen. Maar ze staan voor een zware taak."
- Stand.nl (NPO Radio1) peilt of met alle versoepelingen de anderhalve meter onhoudbaar wordt. Vooralsnog is tweederde van de stemmers het daarmee eens.
- Politiek verslaggever Lambie (RTL Nieuws) zegt dat de burgemeesters in het Veiligheidsberaad wel bij het kabinet hebben aangedrongen om duidelijk te communiceren dat niet vanaf 1 juli alle evenementen weer mogelijk zijn, maar dat vanaf 1 juli wel vergunningen voor evenementen kunnen worden aangevraagd.
- NOS-verslaggever Fresen stelt dat het kabinet met de extra versoepeling wil meebewegen met het steeds kleiner wordende draagvlak voor de coronamaatregelen in de samenleving. Dit wordt geholpen door de goede coronacijfers.
- Talloze bedrijven vallen om als er te streng wordt vastgehouden aan de anderhalve meterregel, waarschuwt Vonhof (MKB-Nederland). Ook de horeca- en bioscoopsector willen dat de 1,5 meter wordt losgelaten.
- Wederom aandacht voor opiniepeiler Maurice de Hond die stelt dat het RIVM, OMT en het kabinet lijden aan 'tunnelvisie'. Sinds februari publiceert hij op zijn eigen website over het coronavirus. Hij stelt dat de 'anderhalvemetermaatschappij' onzin is en dat mensen onnodig bang worden gemaakt. Hij zegt zich daarbij te baseren op wetenschappelijke literatuur en eigen onderzoek. Zijn boodschap wordt omarmd door critici van het beleid. Hoogleraar epidemiologie Jaap Goudsmit (Harvard) stelt dat de analyses van De Hond een belangrijke rol spelen in het debat rondom de aanpak van de crisis, omdat hij fundamentele vragen aansnijdt. Andere deskundigen, zoals hoogleraar en epidemioloog Frits Rosendaal (LUMC) en arts-microbioloog Marc Bonten (UMC Utrecht), tekenen daarbij wel aan dat De Hond te veel doet alsof hij alles zeker weet. Het is echter ook belangrijk om te weten hoeveel twijfel er nog bestaat op basis van alle beschikbare informatie. Zo stelt De Hond dat vooral aerosolen een grote rol spelen in de verspreiding van het virus, terwijl daarover in de wetenschap nog twijfel bestaat. Ook ageert hij sterk tegen de anderhalve meter afstand die geldt. Bonten waarschuwt dat de theorieën van De Hond misschien wel goed zijn voor de wetenschappelijke discussie, maar ook voor verwarring zorgen bij het algemene publiek: "Er zijn mensen die hem volgen en denken dat alles wat hij zegt waar is." Deze week gaan het RIVM en De Hond op zijn verzoek met elkaar inhoudelijk in gesprek, aldus een RIVM-woordvoerder.

Salarisverhoging zorgpersoneel

- Beroepsorganisatie NU'91 is na alle lof vanuit de samenleving teleurgesteld in de politiek nadat de motie van SP en PvdA voor meer waardering voor zorgpersoneel, inclusief extra loon, werd verworpen. NU'91 noemt de uitkomst 'ronduit schofferend'. Voorzitter Salden: "Een toegekende bonus die maar niet wordt uitgekeerd, een motie die niet wordt aangenomen en tot slot het bericht dat zij hun toeslagen verliezen door de vele overuren die zij vanwege de coronacrisis hebben gedraaid. Het is de zoveelste klap in het gezicht van de zorgmedewerkers. We horen niet voor niets geluiden dat het voor huidig zorgpersoneel redenen zijn om de zorgsector te verlaten". De organisatie vindt dat de politiek haar verantwoordelijkheid moet nemen.
- Volgens gezondheidseconoom Canoy moet er veel meer veranderen dan salaris om meer mensen naar de zorgsector te trekken en de leegloop in de branche tegen te gaan. Volgens hem zijn het de arbeidsvoorwaarden die aangepakt moeten worden. "Pak de werkdruk aan. Pak de bureaucratie aan." Wel is hij voorstander voor een eenmalige bonus voor verpleegkundigen die zich hebben ingezet tijdens de

corona-crisis. "Keer die bonus gewoon uit. Daar moet je ruimhartig in zijn." Maar om een 'enorm grote beroepsgroep als deze' een salarisverhoging te geven lijkt hem geen goed idee.

- RTL Nieuws spreekt van een 'bittere teleurstelling' voor verpleegkundigen, die hadden gehoopt dat alle waardering voor hun werk ook zou betekenen dat ze beter zouden worden betaald. Trouw schrijft dat het kabinet en de coalitie de druk uit het land voelen om iets voor de zorg te doen. Ook de in maart beloofde eenmalige bonus is er nog steeds niet. Politiek gezien is de strijd voor meer loon nog niet gestreden. Zo dreigt Jesse Klaver (GroenLinks) in de herfst tegen de zorgbegroting te stemmen als het kabinet niet iets substantieels in petto heeft voor het zorgpersoneel.

Verpleeghuizen

- Verpleeghuizen kunnen soms best wat soepeler zijn bij het toelaten van bezoek voor bewoners, maar "het is nog te vroeg om helemaal open te gaan". Dat zegt Verenso, de vereniging van specialisten in de ouderengeneeskunde. Volgens de vereniging zijn de risico's van het coronavirus nog niet verdwenen en blijft het gevaar van een tweede golf bestaan. De situatie is in de afgelopen weken wel flink verbeterd, benadrukt de vereniging. Het aantal besmettingen in verpleeghuizen neemt af en er zijn genoeg beschermingsmiddelen en coronatests beschikbaar. Wel vindt Verenso dat er meer gegevens over coronagevallen per regio beschikbaar moeten zijn. Verpleeghuizen en de overheid kunnen dan snel ingrijpen bij een nieuwe uitbraak.
- Terwijl advocaat Liesbeth Zegveld en haar cliënten niet langer dreigen met een rechtszaak tegen de Staat na een goed gesprek met minister De Jonge over bezoekregelingen voor verpleeghuizen, dreigt een andere groep – Stichting Stop Onnodige Vrijheidsbeperking In De Zorg (SOVIDZ) – nog wel met een rechtszaak als niets wordt gedaan tegen zorginstellingen die bewoners nog beperken vanwege corona. Volgens de stichting wordt er op sommige plekken geen of onvoldoende maatwerk geleverd. Bewoners van zorginstellingen mogen soms nog nauwelijks bezoek ontvangen of mogen niet naar buiten, terwijl dat volgens de richtlijnen van de brancheorganisaties wel mogelijk is. Advocaat Jan-Koen Sluijs, vertegenwoordiger van de stichting, schrijft dat het botst met fundamentele rechten van de mens. De minister zou de woonzorginstellingen duidelijk moeten maken dat zij een evenwichtige bezoekregeling moeten treffen. Als hij niet uiterlijk 30 juni reageert op het verzoek van de stichting, spannen ze een procedure aan.

Demonstraties

- Uit het EenVandaag opiniepanel blijkt dat er weinig begrip is voor de protesten tegen de coronamaatregelen van afgelopen zondag in Den Haag. Los van hoe het protest verliep, heeft 41 procent begrip voor het feit dat mensen demonstreren tegen de coronamaatregelen van het kabinet. Maar de meesten (58 procent) hebben daar geen begrip voor. Dit komt deels omdat mensen zelf hebben meegekregen dat demonstranten geen anderhalve meter afstand hielden en sommigen de confrontatie zochten met de politie.
- Minister Grapperhaus stelt in reactie op de kritiek op o.m. sociale media op het harde politie-optreden zondag tijdens het lockdownprotest dat betogers de "redelijke instructies" van de politie hadden moeten opvolgen.

Arbeidsmarkt

- Vakbond FNV wilde dit jaar inzetten op de hoogste loonsverhoging in 30 jaar, maar moet die eis loslaten door de coronacrisis. De werknemersorganisatie eist zelfs helemaal geen loonsverhoging. In plaats daarvan vraagt de vakbond aandacht voor zo veel mogelijk werkbehoud en voor omscholing voor mensen die op zoek moeten naar een andere baan.
- Zelfstandigen zijn er in de eerste drie maanden van dit jaar wat betreft inkomen minder op vooruit gegaan dan mensen die in dienst zijn. Dat blijkt uit CBS-cijfers.

Bedrijven

- Kleine en middelgrote bedrijven kunnen vaak geen gebruik maken van noodkredieten bij banken vanwege strenge kredieteisen van de overheid. Van de tienduizenden aanvragen, kregen slechts een paar duizend

toegang tot een lening. Dat blijkt uit een reconstructie door platform Investico voor De Groene Amsterdammer en Trouw.

Gemeentefinanciën

- Gemeenten willen meer geld uit het gemeentefonds. Het college van Nijmegen heeft een brandbrief gestuurd naar regering en Tweede Kamer. Wethouder Esselbrugge noemt het een optelsom van kortingen de afgelopen jaren, de gedecentraliseerde taken en de coronacrisis. Volgens burgemeester Bruls helpt het als zo veel mogelijk gemeentes samen een vuist maken. Bruls: 'Ik heb nog niet eerder meegemaakt dat er zo veel opgekropte ergernis is.' Minister Ollongren schrijft dat zij zich realiseert dat gemeenten blijvend extra middelen willen ontvangen, maar wil de uitkomsten van overleggen en onderzoeken afwachten. Medio juli moet duidelijk zijn wat de impact van de corona-aanpak heeft betekend voor overheden in de eerste helft van het jaar.

Milieu

- Volgens het CBS is de CO₂-uitstoot in Nederland in het eerste kwartaal 8,7% lager dan in dezelfde periode een jaar eerder. De afname komt vooral doordat de energiebedrijven bij hun productie minder steenkool en meer aardgas hebben ingezet. Ook de impact van de coronacrisis was zichtbaar. De CO₂-uitstoot van de luchtvaart kwam in het eerste kwartaal 11% lager uit dan een jaar eerder. Volgens het CBS is dat een gevolg van de coronacrisis, omdat luchtvaartmaatschappijen steeds minder vluchten konden uitvoeren.

Onderwijs

- Uit een enquête van de Algemene Onderwijsbond (AOB) blijkt dat driekwart van de docenten uit het hbo en het mbo aangeeft dat de kwaliteit van het onderwijs is gedaald door lesgeven via internet.
- Kinderartsen maken zich grote zorgen over tieners die thuis les krijgen. Voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde Illy zegt dat het kleine risico van verspreiding van het coronavirus op middelbare scholen niet opweegt tegen de schade die tieners oplopen als scholen ook na augustus dicht blijven. "Ze hebben fysiek contact met leeftijdsgenoten en school echt nodig."

Reizen & vervoer

- De Autoriteit Consument & Markt (ACM) stelt dat aanbieders van pakketreizen TUI en Corendon nog steeds de fout ingaan met vouchers voor mensen van wie de reizen de afgelopen tijd zijn geannuleerd. ACM zegt dat mensen altijd recht hebben op geld terug bij een annulering. De reisaanbieders zijn door de ACM gemaand zich aan de regels te houden en ook de communicatie naar hun klanten toe te verbeteren.
- De frustratie onder ballonvaarders is groot omdat er vanwege corona nog altijd niet gevaren mag worden en de branche geen euro compensatie krijgt is groot, ondanks het aanleveren van een 'doortimmerd' coronaprotocol door luchtvaartvereniging KNNvL aan Den Haag.
- Het tijdelijke verbod op scootmobielen in het zorgvervoer kan volgens de Nationale Ombudsman leiden tot uitsluiting van bepaalde groepen mensen. Hij heeft daarover zijn zorgen geuit bij de minister van Volksgezondheid. KNV benadrukt dat scootmobielgebruikers niet uitgesloten worden en welkom zijn om mee te reizen in een rolstoel.
- ANWB-directeur van Bruggen wil dat gemeenten meer en betere fietspaden aanleggen om te voorkomen dat het aantal verkeersdoden snel stijgt, zeker nu het gebruik van de fiets door corona explosief stijgt. Van Bruggen is bezorgd dat cofinanciering van fietsvoorzieningen door gemeenten niet van de grond komt door de economische crisis die corona heeft veroorzaakt.
- Schermen aanbrengen in lengterichting van de auto om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, zorgt voor meer onveiligheid. Dat blijkt uit onderzoek van de RDW in opdracht van IenW. Zulke schermen hebben invloed op veiligheidsvoorzieningen zoals gordels en airbags. Daarnaast zorgen de schermen voor een beperkter zicht en kan de chauffeur zich daardoor moeilijker bewegen.
- Op vakantie met het openbaar vervoer moet kunnen, bepleiten directeuren Bos van reizigersvereniging Rover en Kluit van de Fietsersbond. Om de reiziger weer op een duurzame wijze op weg te helpen, zou ook de fiets weer welkom moeten zijn in de trein.
- De horeca op de Waddeneilanden gaat het niet redden als de maximumcapaciteit op de veerboten zo laag blijft als nu. Vanwege de coronacrisis mogen de veerboten de helft minder passagiers vervoeren dan

anders. De VVV's van de Waddeneilanden hebben in een brief aan staatssecretaris Keijzer gevraagd om een snellere versoepeling van deze maatregel.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none">• Nederlanders besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19• Patiënten, medewerkers en bezoekers van gesloten Nederlandse ziekenhuizen• Bedrijven getroffen door gevolgen van het virus of door maatregelen	<ul style="list-style-type: none">• Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders• Familie van Nederlanders in getroffen landen• Werknemers en klanten van getroffen bedrijven• Zorginstellingen en personeel	<ul style="list-style-type: none">• Algemeen publiek• Politici